

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 2026
(OR. en)

11119/26

ECOFIN 909
UEM 313
SOC 438
EMPL 240
COMPET 853
ENV 829
EDUC 295
ENER 451
JAI 889
GENDER 126
JEUN 169
SAN 527
EIB
ECB

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ιρλανδίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως αναθεωρήθηκε και συμφωνήθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου και οριστικοποιήθηκε από την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, με βάση την πρόταση της Επιτροπής COM(2026) 207 final.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ιρλανδίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου¹, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης που είναι η προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και η πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.
- (2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2026 της Ιρλανδίας. Την ίδια ημερομηνία, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία η Ιρλανδία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ² στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στις 9 Μαρτίου 2026.
- (3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Προσδιορίζει τις τρεις επιταγές μετασχηματισμού, την καινοτομία, την απανθρακοποίηση και την ανταγωνιστικότητα, καθώς και την ασφάλεια, ως κρίσιμους πυλώνες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

² EE C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ)³. Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής, συνέβαλαν καθοριστικά στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίστηκαν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, ενώ και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.
- (5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για την Ιρλανδία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ιρλανδίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2025 και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του ΣΑΑ από την Ιρλανδία. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ιρλανδία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ιρλανδίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Στις 10 Μαρτίου 2026 το Συμβούλιο, βάσει αξιολόγησης και σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου του Ιανουαρίου 2026 της Ιρλανδίας⁴. Το σχέδιο υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, καλύπτει την περίοδο από το 2026 έως το 2030 και θέτει δημοσιονομικό περιορισμό υπό μορφή μέγιστου ρυθμού αύξησης των καθαρών δαπανών για χρονικό διάστημα πέντε ετών. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 6,6 % το 2026, 6,0 % το 2027, 7,6 % το 2028, 6,7 % το 2029 και 6,4 % το 2030, οι οποίοι αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με βάση το 2024 ως έτος αναφοράς, ήτοι 16,5 % το 2026, 23,5 % το 2027, 32,9 % το 2028, 41,7 % το 2029 και 50,9 % το 2030. Η σύσταση αυτή αντικατέστησε τη σύσταση της 21ης Ιανουαρίου 2025⁵. Ωστόσο, οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών που καθορίζονται σε αυτήν την τελευταία σύσταση για το έτος 2025, ήτοι 5,1 % ετησίως και 15,4 % σωρευτικά με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς, εξακολουθούν να είναι επίκαιροι για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης έως και το 2025.
- (7) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίζουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών⁶, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025. Τα κράτη μέλη μπορούν ακόμη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής ανά πάσα στιγμή έως το 2028, εφόσον πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2026, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ιρλανδίας (ΕΕ C, C/2026/1812, 20.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1812/oj>).

⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ιρλανδίας (ΕΕ C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Κάλυψη των αυξημένων αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2025 [C(2025) 2000 final].

- (8) Στις 30 Απριλίου 2026 η Ιρλανδία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της για το 2026⁷ σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ιρλανδίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (9) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ήταν 12,3 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 2,1 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα μειωθεί κατά 1,2 % το 2026 και θα αυξηθεί κατά 3,4 % το 2027, ενώ ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 3,5 % το 2026 και σε 2,6 % το 2027.
- (10) Με βάση τα στοιχεία που παρείχε η Eurostat⁸, το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης της Ιρλανδίας μειώθηκε από 4,1 % του ΑΕΠ το 2024 σε 1,8 % του ΑΕΠ το 2025. Η μείωση του πλεονάσματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως την απουσία των υψηλών έκτακτων εσόδων που καταγράφηκαν το 2024. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά μέχρι την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν πλεόνασμα ύψους 1,4 % του ΑΕΠ το 2026 και 1,2 % του ΑΕΠ το 2027. Η μείωση του πλεονάσματος το 2026 και το 2027 αντικατοπτρίζει κυρίως συγκράτηση της αύξησης των εσόδων και ισχυρή προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών όσον αφορά τις πληρωμές του δημόσιου τομέα, τις κοινωνικές παροχές και τις δημόσιες επενδύσεις.

⁷ Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

- (11) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός⁹, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν σε γενικές γραμμές ουδέτερος το 2025. Προβλέπεται να παραμείνει σε γενικές γραμμές ουδέτερος τόσο το 2026 όσο και το 2027.
- (12) Με βάση τα στοιχεία που παρείχε η Eurostat¹⁰, το δημόσιο χρέος της Ιρλανδίας μειώθηκε από 38,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2024 σε 32,9 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2025. Η μείωση του δείκτη χρέους το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως ισχυρή πραγματική οικονομική ανάπτυξη και αύξηση του επιτευχθέντος δημοσιονομικού πλεονάσματος. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν μείωση του δείκτη χρέους ως προς το ΑΕΠ σε 32,4 % έως τα τέλη του 2026 και περαιτέρω μείωσή του σε 31,6 % έως τα τέλη του 2027.
- (13) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στην Ιρλανδία ανήλθαν στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2025 και προβλέπεται να είναι στο ίδιο επίπεδο το 2026.

⁹ Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

¹⁰ Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

- (14) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και είναι κοινωνικά και οικονομικά μη αποδοτικά. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2022, η Ιρλανδία έχει θεσπίσει μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις εταιρείες¹¹. Σε αυτά τα μέτρα περιλαμβάνονται μη στοχευμένη μείωση ειδικών φόρων κατανάλωσης και της εισφοράς υπέρ της Εθνικής Υπηρεσίας Αποθεμάτων Πετρελαίου (NORA) μέχρι τον Ιούλιο του 2022, αναβολή της αύξησης του φόρου άνθρακα μέχρι τον Οκτώβριο του 2022, στοχευμένες επιδοτήσεις στον τομέα των μεταφορών μέχρι τον Μάιο του 2022 και στον γεωργικό τομέα μέχρι τον Ιούλιο του 2022, καθώς και στοχευμένες κοινωνικές μεταβιβάσεις προς νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος τον Απρίλιο του 2022. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων αυτών προβλέπεται να ανέλθει σε περίπου 0,1 % του ΑΕΠ το 2022. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αν τα μέτρα αυτά παραμείνουν σε ισχύ έως το τέλος του 2022, το δημοσιονομικό τους κόστος θα ανέλθει στο 0,3 % του ΑΕΠ το 2022.
- (15) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Ιρλανδίας αυξήθηκαν κατά 6,7 % το 2021 και κατά 15 % σωρευτικά το 2021 και το 2022. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2022 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης που συνέστησε το Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2022 και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους οριακά άνω του 0,3 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2021 και 2022 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Ταυτόχρονα, όπως σημειώθηκε, η δημοσιονομική θέση για το 2022 ήταν πλεονασματική και το δημόσιο χρέος ήταν κάτω από το 60 % του ΑΕΠ.

¹¹ Τα στοιχεία αυτά αντικατοπτρίζουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2022 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2022).

- (16) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Ιρλανδίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,1 % το 2026 και κατά 13,2 % σωρευτικά το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 είναι χαμηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης που συνέστησε το Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2026. Αν τα έτη 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών είναι επίσης χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης.
- (17) Η εξάρτηση των δημοσίων εσόδων της Ιρλανδίας από τη φορολογία αλλοδαπών πολυεθνικών επιχειρήσεων εξακολουθεί να ενέχει κινδύνους για τη σταθερότητα των δημόσιων οικονομικών. Τα εξαιρετικά υψηλά έσοδα από τον φόρο εισοδήματος εταιρειών (στο εξής: ΦΕΕ) προέρχονται από σχετικά λίγες μεγάλες εταιρείες στον φαρμακευτικό τομέα και στον τομέα των ΤΠΕ, ενώ σημαντικό μέρος των εσόδων εκτιμάται ότι είναι έκτακτο, δηλαδή υψηλότερο από αυτό που μπορεί να εξηγηθεί από την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα. Συνεπώς, τα έσοδα από τον ΦΕΕ θα μπορούσαν να επηρεαστούν σε μεγάλο βαθμό από διεθνείς εξελίξεις, όπως οι αλλαγές στο παγκόσμιο εμπορικό και φορολογικό περιβάλλον. Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τον ΦΕΕ επιδεινώνονται από τις διασυνδέσεις μεταξύ της βάσης φορολογίας εταιρειών και της βάσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, δεδομένου ότι οι αλλοδαπές πολυεθνικές εταιρείες συμβάλλουν επίσης σημαντικά στις αποδοχές από την εργασία και, συνακόλουθα, στα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος. Προκειμένου να μετριαστούν οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι, η Ιρλανδία διοχετεύει μέρος των έκτακτων εσόδων της στο Ταμείο για το Μέλλον της Ιρλανδίας και στο Ταμείο Υποδομών, Κλίματος και Φύσης με στόχο τη δημιουργία δημοσιονομικών αποθεμάτων ασφαλείας. Ωστόσο, τα περισσότερα από τα υπόλοιπα έκτακτα έσοδα πρόκειται να δαπανηθούν σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό διαρθρωτικό σχέδιο της Ιρλανδίας. Προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση του προϋπολογισμού από πιθανώς πρόσκαιρα έσοδα, η Ιρλανδία θα μπορούσε να επωφεληθεί από τη διαφοροποίηση των πηγών εσόδων του προϋπολογισμού της.

- (18) Εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι μακροπρόθεσμης δημοσιονομικής βιωσιμότητας στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Οι δαπάνες για την υγεία στην Ιρλανδία εξακολουθούν να είναι μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ παρά τον σχετικά νεαρό και υγιή πληθυσμό της. Οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες, όπως η μεγάλη εξάρτηση του συστήματος από δαπανηρή νοσοκομειακή περίθαλψη και η περιορισμένη προσβασιμότητα στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, θέτουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Αυτή η κατάσταση επιδεινώνεται λόγω των αυξανόμενων πιέσεων της ζήτησης από έναν γηράσκοντα πληθυσμό. Η Ιρλανδία εφαρμόζει μέτρα περιορισμού του κόστους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης μέσω της ειδικής ομάδας για την παραγωγικότητα και τις αποταμιεύσεις· ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος των αποτελεσμάτων είναι μέχρι στιγμής μη μόνιμο και δεν απέτρεψε την υπέρβαση του προϋπολογισμού στον τομέα της υγείας το 2025. Επιπλέον, απαιτείται δράση πολιτικής για την επιτάχυνση της μετάβασης προς την καθολική πρόσβαση στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, ενώ παράλληλα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι περιορισμοί στις υποδομές και οι ελλείψεις ιατρών. Η Ιρλανδία υλοποιεί μεταρρυθμίσεις για την αποκέντρωση της παροχής υγειονομικής περίθαλψης, ωστόσο, η πρόοδος όσον αφορά την επέκταση της επιλεξιμότητας και τη βελτίωση της συνολικής προσβασιμότητας στη δημόσια πρωτοβάθμια περίθαλψη είναι περιορισμένη.
- (19) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

- (20) Ο ρυθμός υλοποίησης των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής στην Ιρλανδία, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο σε επίπεδο επιλογής έργων όσο και σε επίπεδο πληρωμών. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η τρέχουσα δυναμική, και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των επενδύσεων επιτόπου. Η Ιρλανδία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, η Ιρλανδία πρέπει να επιταχύνει την υλοποίηση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, δεδομένου ότι οι πόροι πρέπει να εκταμιευθούν μέχρι τα τέλη του 2026. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από την Ιρλανδία στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνες που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση¹².
- (21) Η Ιρλανδία αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με την παραγωγικότητα της εγχώριας οικονομίας, την κλιμάκωση της χρηματοδότησης για τις εταιρείες, τις περιορισμένες άμεσες επενδύσεις στο λιανικό εμπόριο, την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, την αυξανόμενη ζήτηση από μεγάλους καταναλωτές ενέργειας, τις ενεργειακές υποδομές, την ενεργειακή απόδοση, τις βιώσιμες δημόσιες μεταφορές και τη διαθεσιμότητα υποδομών ηλεκτρικής φόρτισης. Η Ιρλανδία αντιμετωπίζει επίσης προκλήσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή βιώσιμων γεωργικών πρακτικών, με ελλείψεις που επηρεάζουν την ποιότητα των υδάτων, με διαρροές νερού και με την επεξεργασία λυμάτων, καθώς και με την περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά τους δείκτες μέτρησης της κυκλικότητας για τη διατήρηση της αξίας των υλικών στην εγχώρια οικονομία. Τέλος, η Ιρλανδία αντιμετωπίζει προκλήσεις που σχετίζονται με την αστεγία και την κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση, με περιορισμούς ικανότητας των τοπικών αρχών και του τομέα της κατασκευής κατοικιών ως προς την υλοποίηση στεγαστικών έργων, καθώς και με την αγορά εργασίας και με την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία και των μονογονεϊκών οικογενειών.

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

- (22) Η ισχυρή ονομαστική παραγωγικότητα της Ιρλανδίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις αλλοδαπές πολυεθνικές εταιρείες, ενώ η παραγωγικότητα των εγχώριων εταιρειών, κυρίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (στο εξής: MME), υστερεί έναντι των ομολόγων τους στην ΕΕ και των αλλοδαπών πολυεθνικών εταιρειών. Η ενίσχυση της εγχώριας ικανότητας καινοτομίας είναι καθοριστικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας πιο ισορροπημένης και ανθεκτικής οικονομίας, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική σε ένα εξελισσόμενο παγκόσμιο τοπίο. Οι δημόσιες δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (στο εξής: E&A) στην Ιρλανδία είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ, καθώς ανέρχονται μόλις σε 0,2 % του ΑΕΠ [0,4 % του ΑΕΕ*¹³], και η ιδιωτική E&A συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό σε αλλοδαπές επιχειρήσεις, καθώς οι εγχώριες MME δεν πραγματοποιούν επαρκείς επενδύσεις. Οι πιστώσεις φόρου παραμένουν το κύριο μέσο δημόσιας στήριξης της ιδιωτικής E&A στην Ιρλανδία. Παρότι αποτελούν σημαντικό μέσο, η πρόσθετη άμεση χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας θα ανταποκρινόταν καλύτερα στις ανάγκες των ιρλανδικών MME. Το αναθεωρημένο εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο και το πρόσφατα δημοσιευθέν σχέδιο δράσης για την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα προβλέπουν αυξημένη χρηματοδότηση και στήριξη για ιδιωτική και δημόσια E&A και καινοτομία. Ωστόσο, η πλήρης και έγκαιρη υλοποίηση σε συνδυασμό με συνεχή αύξηση των επενδύσεων είναι καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της εγχώριας ικανότητας καινοτομίας της Ιρλανδίας.
- (23) Παρά το γεγονός ότι οι επενδύσεις σε κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών συνάδουν σε γενικές γραμμές με τον μέσο όρο της ΕΕ, οι ιρλανδικές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι συνήθως μικρότερες σε σύγκριση με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές, πράγμα που συμβάλλει σε μικρότερα μεγέθη συμφωνιών και σε σημαντικό κενό χρηματοδότησης ιδίων κεφαλαίων για τις ιρλανδικές εταιρείες που επιθυμούν να επεκταθούν. Η αντιμετώπιση αυτού του κενού όσον αφορά την επέκταση των εταιρειών είναι καθοριστικής σημασίας για την πρόληψη της μετεγκατάστασης εταιρειών υψηλής ανάπτυξης και την ενίσχυση της εγχώριας ανάπτυξης. Οι χρηματοδοτούμενες από το κράτος πρωτοβουλίες είχαν κάποια επιτυχία στην κινητοποίηση επενδύσεων για νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, όμως η χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια από εγχώριους θεσμικούς επενδυτές είναι περιορισμένη. Η προώθηση της συμμετοχής των θεσμικών επενδυτών, ιδίως των συνταξιοδοτικών ταμείων, στα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών και στα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια μπορεί να κινητοποιήσει κεφάλαια, να συμβάλει στην τόνωση των επενδύσεων σε καινοτόμες εταιρείες και να στηρίζει την επέκταση των εταιρειών.

¹³ Το τροποποιημένο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ*) δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και αντικατοπτρίζει τα εισοδηματικά πρότυπα των κατοίκων της Ιρλανδίας με μεγαλύτερη ακρίβεια απ' ό,τι το ΑΕΠ.

- (24) Η Ιρλανδία έχει ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα άμεσης συμμετοχής ιδιωτών στις κεφαλαιαγορές εντός της ΕΕ. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έντονη προτίμηση για τα παραδοσιακά αποταμιευτικά μέσα, όπως οι τραπεζικές καταθέσεις, τα ασφαλιστικά προϊόντα και τα περιουσιακά στοιχεία από συντάξεις. Επιπλέον, τα φορολογικά αντικίνητρα και η απουσία ειδικού λογαριασμού αποταμίευσης και επενδύσεων έχουν παρεμποδίσει τις επενδύσεις. Πρόσφατα, εντάθηκαν οι προσπάθειες πολιτικής για την ενθάρρυνση της μεγαλύτερης συμμετοχής των νοικοκυριών στις κεφαλαιαγορές. Με τη διευκόλυνση της αύξησης των άμεσων επενδύσεων από ιδιώτες, τα νοικοκυριά μπορούν να επεκτείνουν τις επενδυτικές τους ευκαιρίες, ενώ οι αποταμιεύσεις τους μπορούν να διοχετευθούν προς παραγωγικές επενδύσεις και να στηρίζουν τελικά την ανάπτυξη και την καινοτομία.
- (25) Εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Η Ιρλανδία έχει δεσμευτεί να επιτύχει φιλόδοξους στόχους μείωσης των εκπομπών και έχει θεσπίσει προϋπολογισμούς άνθρακα και τομεακά ανώτατα όρια εκπομπών, καθορίζοντας σαφείς πορείες μείωσης των εκπομπών ανά τομέα. Αυτοί οι στόχοι πρόκειται να επιτευχθούν κυρίως μέσω της σημαντικής αύξησης της αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παρόλο που το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας έχει αυξηθεί, η Ιρλανδία δεν βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά την επίτευξη του εθνικού στόχου μείωσης των εκπομπών κατά 51 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2018. Τα ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να αποτελούν το μεγαλύτερο μερίδιο του ενεργειακού μείγματος, καθώς το φυσικό αέριο, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου είναι εισαγόμενο, αντιπροσωπεύει περίπου το ένα τρίτο του συνολικού ενεργειακού εφοδιασμού το 2024. Συνεπώς, είναι αναγκαία η περαιτέρω αξιοποίηση του δυναμικού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ιρλανδία. Η εφαρμογή ενός εξορθολογισμένου πλαισίου σχεδιασμού και αδειοδότησης, όπως τα στοιχεία που ορίζονται στην οδηγία RED III, θα μπορούσε να συμβάλει στη διευκόλυνση της περαιτέρω αξιοποίησης. Ο φόρος άνθρακα ενθαρρύνει την απανθρακοποίηση σε ολόκληρη την οικονομία και αποτελεί ένα σαφές μήνυμα σχετικά με τις τιμές για τους ρυπαίνοντες, αλλά η ύπαρξη μη στοχευμένων και μόνιμων επιδοτήσεων για τα ορυκτά καύσιμα υπονομεύει αυτά τα μηνύματα σχετικά με τις τιμές. Συνεπώς, απαιτούνται πρόσθετα μέτρα πολιτικής για την περαιτέρω ενθάρρυνση της μείωσης της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα.

- (26) Οι σημαντικές ανεκπλήρωτες επενδυτικές ανάγκες για το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν εμπόδιο για την επίτευξη των κλιματικών στόχων. Ο συνδυασμός της υψηλότερης εγχώριας ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και της ενσωμάτωσης αυξανόμενων μεριδίων μεταβλητής ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές επιτείνει την ανάγκη για βελτιωμένες ενεργειακές υποδομές, ιδίως όσον αφορά τη μεταφορά, τη διανομή και την αποθήκευση. Η αύξηση των ποσοστών περικοπής και των περιορισμών του δικτύου, ως αποτέλεσμα της περιορισμένης διαθεσιμότητας δυναμικότητας, περιορίζει τη ροή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, αυξάνει τις εκπομπές, αλλά και τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Η αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης απαιτεί εκσυγχρονισμένες και διευρυμένες υποδομές δικτύου, καθώς και αυξημένες προσπάθειες για τη βελτίωση της ευελιξίας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζεται σε μη ορυκτά καύσιμα, ώστε να μεταφερθεί αποτελεσματικά η ενέργεια από την παραγωγή στα κέντρα ζήτησης. Παρότι έχει διατεθεί σημαντική χρηματοδότηση για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό του δικτύου, η υλοποίηση των επενδύσεων εκκρεμεί. Επιτεύχθηκε ένα σημαντικό ορόσημο όσον αφορά την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών, καθώς περίπου το 80 % των νοικοκυριών έχουν πλέον πρόσβαση σε δεδομένα κατανάλωσης σε πραγματικό χρόνο, αλλά είναι αναγκαίο να βελτιωθεί η προσβασιμότητα των εν λόγω δεδομένων και να ενθαρρυνθούν περαιτέρω οι καταναλωτές να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά ευελιξίας, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων απόκρισης από την πλευρά της ζήτησης.

- (27) Οι εκπομπές στον κτιριακό τομέα αυξήθηκαν κατά 4,9 % το 2024, εν μέρει λόγω του ενεργοβόρου κτιριακού αποθέματος και της εξάρτησης από τη θέρμανση των χώρων και του νερού με βάση τα ορυκτά καύσιμα, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη απανθρακοποίησης της ζήτησης ενέργειας. Παρότι ο ρυθμός μετασκευής αυξάνεται σε ετήσια βάση, παραμένει ανεπαρκής για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη στρατηγική μετασκευής. Η πρόσθετη στήριξη για τη μετασκευή ιδιωτικών κατοικιών θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω στόχευσης, με έμφαση στους ενοικιαστές, την κοινωνική στέγαση ή τις πολυκατοικίες, ή με στόχευση στα κτίρια με τις χειρότερες επιδόσεις. Περαιτέρω προσπάθειες για την αξιοποίηση του δυναμικού τηλεθέρμανσης θα δώσουν επίσης τη δυνατότητα για οικονομικά αποδοτική απανθρακοποίηση της θέρμανσης. Τα δημόσια κτίρια αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο της μη οικιακής κατανάλωσης ενέργειας, αλλά έχουν καταβληθεί προσπάθειες για τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης, ιδίως μέσω των πολλαπλών έργων Pathfinder του δημόσιου τομέα. Τα προκαταρκτικά πορίσματα καταδεικνύουν σημαντική πρόοδο και βελτιώσεις τόσο στην ενεργειακή απόδοση όσο και στη συνολική μείωση των εκπομπών. Συνεπώς, είναι σημαντικό να συνεχιστεί η αξιοποίηση της πείρας που έχει αποκτηθεί από τα έργα Pathfinder μετασκευής κτιρίων του δημόσιου τομέα, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι για το 2030.

- (28) Οι μεγάλοι χρήστες ενέργειας εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο της ζήτησης ενέργειας. Η μετρούμενη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από τα κέντρα δεδομένων αυξήθηκε μεταξύ του 2023 και του 2024, καθώς τα εν λόγω κέντρα δεδομένων καταναλώνουν το ένα πέμπτο της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας της Ιρλανδίας. Εκτιμάται ότι αυτό το μερίδιο θα μπορούσε να αυξηθεί, δεδομένου ότι ο τομέας συνεχίζει να επεκτείνεται. Η ιρλανδική επιτροπή για τη ρύθμιση των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας εξέδωσε τελική πολιτική σύνδεσης τον Δεκέμβριο του 2025 για τη σύνδεση νέων κέντρων δεδομένων με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Για τον σκοπό αυτό, τα κέντρα δεδομένων πρέπει να παρέχουν επιτόπια ή τοπική παραγωγή ή αποθήκευση με δυνατότητα μεταφοράς, ίση με τη μέγιστη δυναμικότητα εισαγωγής που διαθέτουν. Επιπλέον, το 80 % της ετήσιας ζήτησής τους πρέπει να καλύπτεται από νέα, πρόσθετα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ιρλανδία εντός δετούς περιόδου υλοποίησης. Μολονότι αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα, υπάρχουν κίνδυνοι εγκλωβισμού στα ορυκτά καύσιμα οι οποίοι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Το υπόλοιπο μερίδιο της ετήσιας ζήτησης θα μπορούσε να καλυφθεί από την παραγωγή ορυκτών καυσίμων, πράγμα που θα ερχόταν σε αντίθεση με την απανθρακοποίηση του ενεργειακού συστήματος. Επιπλέον, η δετής περίοδος υλοποίησης θα μπορούσε να συμβάλει σε σημαντική αύξηση της παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα βραχυπρόθεσμα, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με τον στόχο μείωσης των εκπομπών για το 2030. Η περαιτέρω διασφάλιση ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός των μεγάλων χρηστών ενέργειας θα συνδέεται με τη διαθεσιμότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τους περιορισμούς του δικτύου, ιδίως μέσω της υλοποίησης των δράσεων που προσδιορίζονται στη στρατηγική LEAP, θα συμβάλει στην παράκαμψη ορισμένων από τα προβλήματα που συνδέονται με την πρόσθετη σύνδεση.

- (29) Προκειμένου η κινητικότητα στην Ιρλανδία να καταστεί πιο βιώσιμη, απαιτούνται περαιτέρω επενδύσεις σε ένα πιο ολοκληρωμένο δίκτυο δημόσιων μεταφορών, δεδομένου ότι αυτό θα μπορούσε να μειώσει την αστική συμφόρηση, να βελτιώσει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, καθώς και να στηρίξει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η βελτίωση της συνδεσιμότητας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών θα μειώσει την εξάρτηση από τα αυτοκίνητα, θα ενισχύσει την πρόσβαση σε υπηρεσίες στις αγροτικές περιοχές και θα καταστήσει την οικονομική ανάπτυξη πιο συμπεριληπτική, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι όλες οι περιφέρειες επωφελούνται από τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακικών εκπομπών. Οι περαιτέρω σιδηροδρομικές μεταφορές μηδενικών εκπομπών είναι απαραίτητες για την προσβασιμότητα και την απανθρακοποίηση. Δεδομένης της πρόκλησης της απανθρακοποίησης των οδικών μεταφορών, η Ιρλανδία ενθαρρύνεται να επιταχύνει την ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικής φόρτισης τόσο για αυτοκίνητα όσο και για φορτηγά. Η επίτευξη αυτού του στόχου θα συμβάλει επίσης στην αύξηση της χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων. Η πυκνότητα των υποδομών ηλεκτρικής φόρτισης εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, μεταξύ άλλων και στις αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά όσον αφορά τις υποδομές φόρτισης κατά μήκος του οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ σε σύγκριση με τους στόχους για το 2030, οι οποίοι καθορίζονται στον κανονισμό για τις υποδομές εναλλακτικών καυσίμων.
- (30) Η Ιρλανδία αντιμετωπίζει προκλήσεις σε σχέση με τη μετάβαση προς έναν πιο βιώσιμο γεωργικό τομέα. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τον τομέα θα μπορούσαν να μειωθούν περαιτέρω, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους εγχώριους και τους ενωσιακούς στόχους. Παρότι το σχέδιο δράσης για το κλίμα έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών κατά 25 % έως το 2030, τα προσωρινά στοιχεία δείχνουν ότι από το 2018 οι εκπομπές έχουν μειωθεί οριακά μόνο, γεγονός που αφήνει περιθώρια για πρόσθετη δράση πολιτικής. Επιπλέον, θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν περαιτέρω οι απορροές θρεπτικών στοιχείων από τη γεωργία, οι οποίες επηρεάζουν την ποιότητα των υδατικών συστημάτων. Περίπου τα μισά επιφανειακά ύδατα βρίσκονταν σε μη ικανοποιητική οικολογική κατάσταση κατά τον τελευταίο γύρο αξιολόγησης για την περίοδο 2019-2024, όπως αναφέρεται σε στοιχεία της Ιρλανδικής Υπηρεσίας Προστασίας του Περιβάλλοντος. Μολονότι έχουν ληφθεί σημαντικά μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η ανάπτυξη περαιτέρω πολιτικών και πρακτικών θα μπορούσε να συμβάλει ταυτόχρονα στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αλλά και των απωλειών θρεπτικών στοιχείων.

- (31) Η επικαιροποίηση του εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου προβλέπει σημαντικά επίπεδα επενδύσεων σε υποδομές ύδρευσης. Η διασφάλιση της έγκαιρης εφαρμογής και της αποτελεσματικής υλοποίησης για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων διαρθρωτικών ελλείψεων είναι εξαιρετικά σημαντική. Η επεξεργασία λυμάτων εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά την αξιοπιστία και τις περιβαλλοντικές επιδόσεις, δεδομένου ότι η γήρανση των υποδομών και η περιορισμένη ικανότητα επεξεργασίας παρεμποδίζουν την πρόοδο προς την επίτευξη προτύπων. Παρά τις βελτιώσεις, το ποσοστό διαρροών παραμένει μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη για πιο φιλόδοξες προσπάθειες. Η δημογραφική ανάπτυξη, οι διατομεακές αναπτυξιακές ανάγκες και οι πιέσεις που σχετίζονται με το κλίμα εκθέτουν περαιτέρω τον τομέα. Τα εν εξελίξει έργα υποδομής αναμένεται να συμβάλουν στην πρόοδο, αλλά η υλοποίησή τους παραμένει καίριας σημασίας για τη μετατροπή της διαθεσιμότητας χρηματοδότησης σε απτές βελτιώσεις. Επιπλέον, η εφαρμογή οικονομικών μέτρων για την υπερβολική χρήση νερού δεν έχει προχωρήσει ακόμα, παρά το σαφές νομικό πλαίσιο. Η διασφάλιση της εφαρμογής μέτρων για τον περιορισμό της υπερβολικής χρήσης νερού θα μπορούσε να παράσχει κίνητρα για αποδοτικότερη χρήση και να υποστηρίξει τη σταθερή και ανθεκτική στήριξη των υπηρεσιών ύδρευσης.

- (32) Παρότι η Ιρλανδία έχει θεσπίσει πλαίσιο πολιτικής για την κυκλική οικονομία, η πρόοδος όσον αφορά την επίτευξη κυκλικότητας είναι περιορισμένη και περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό στις χαμηλότερες βαθμίδες της ιεράρχησης των αποβλήτων, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη για πιο φιλόδοξα μέτρα που να καλύπτουν όλο το σύστημα. Τόσο το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών όσο και το ποσοστό ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η ανακύκλωση συσκευασιών επίσης απέχει από την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2025. Η παραγωγή αποβλήτων αυξάνεται συνολικά, ωστόσο η επεξεργασία εξακολουθεί να επικεντρώνεται στις διαδικασίες διάθεσης και ανάκτησης ενέργειας, όπως η αποτέφρωση και η υγειονομική ταφή, ενώ σημαντικό ποσοστό της επεξεργασίας πραγματοποιείται στο εξωτερικό. Παρόμοιες τάσεις παρατηρούνται στα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων, τη μεγαλύτερη ροή αποβλήτων της Ιρλανδίας, η οποία έχει διπλασιαστεί την τελευταία δεκαετία. Η τομεακή κατανομή του εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου προβλέπει έως και 600 εκατ. EUR για προγράμματα που σχετίζονται με την κυκλικότητα, ενώ έχει καθοριστεί και εθνικός στόχος για την αύξηση του ποσοστού κυκλικής χρήσης υλικών, αλλά η σταθερή πρόοδος θα εξαρτηθεί από περισσότερο φιλόδοξες πολιτικές, από την κλιμάκωση των επενδύσεων, ιδίως για την εγχώρια ικανότητα ανακύκλωσης, και από τη διατομεακή εφαρμογή, συμπεριλαμβανομένης της εστίασης στα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων. Η ανάπτυξη νέων οικονομικών μέσων και η ενίσχυση των υφιστάμενων αλλά περιορισμένων μέτρων θα μπορούσαν να συμβάλουν στην περαιτέρω μετατόπιση των κινήτρων σε ολόκληρη την ιεράρχηση των αποβλήτων.
- (33) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων που σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στον τομέα των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στην Ιρλανδία μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση.

- (34) Η υψηλότερη προσφορά κοινωνικής στέγας είναι απαραίτητη για τη μείωση της αστεγίας και την προστασία των τμημάτων του πληθυσμού με χαμηλότερο εισόδημα που αποκλείονται από την ιδιωτική αγορά ενοικίασης ακινήτων λόγω τιμών. Η κατασκευή οικονομικά προσιτών και κοινωνικών κατοικιών επεκτείνεται, αλλά εξακολουθεί να υπολείπεται κατά πολύ των σημερινών στόχων και της τρέχουσας ζήτησης, όπως αντικατοπτρίζεται στα περίπου 61 500 νοικοκυριά που βρίσκονται σε λίστες αναμονής και σε άλλα 66 047 νοικοκυριά που συμμετέχουν στο πρόγραμμα πληρωμής στεγαστικής βοήθειας και στο πρόγραμμα ενοικιαζόμενων καταλυμάτων, καθώς και στα 5 706 νοικοκυριά που συμμετέχουν σε άλλα προγράμματα επιδότησης ενοικίου. Έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές επενδύσεις στον τομέα της κοινωνικής στέγας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιορισμοί στην προσφορά στον κατασκευαστικό τομέα, ενώ οι προκλήσεις που σχετίζονται με την ικανότητα, τους πόρους και τον οικονομικό σχεδιασμό των τοπικών αρχών, καθώς και με τη βιωσιμότητα της χρηματοδότησης και τη σταθερότητα των εγκεκριμένων οργανισμών στέγας, περιορίζουν περαιτέρω την αύξηση της προσφοράς κοινωνικής στέγας. Το φαινόμενο των αστεγών διπλασιάστηκε την τελευταία πενταετία, φθάνοντας τον πρωτοφανή αριθμό των 17 500 ατόμων σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης, εκ των οποίων πάνω 5 500 είναι παιδιά. Τα τρέχοντα προγράμματα πρόληψης της αστεγίας έχουν αποφέρει μέτρια αποτελέσματα και δεν έχουν κατορθώσει να σταματήσουν αυτή την αύξηση.
- (35) Η ταχεία αύξηση των τιμών των κατοικιών κατά την τελευταία δεκαετία κατέστησε τη στέγαση ολοένα και πιο απρόσιτη οικονομικά τόσο για τους αγοραστές όσο και για τους ενοικιαστές. Η έλλειψη οικονομικά προσιτής στέγας επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα της Ιρλανδίας, δεδομένου ότι περιορίζει την ικανότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, να προσελκύουν ειδικευμένους εργαζομένους, ενώ ασκεί πίεση και στους μισθούς. Η κατασκευή νέων κατοικιών αυξάνεται, αλλά εξακολουθεί να απέχει πολύ από την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών. Αυτή η κατάσταση αναδεικνύει την ανάγκη να συνεχιστεί η δράση για την αντιμετώπιση των περιορισμών ικανοτήτων στον τομέα της κατασκευής κατοικιών. Αυτοί οι περιορισμοί περιλαμβάνουν την ανεπαρκή πρόσβαση σε υποδομές, όπως οι υποδομές μεταφορών και κοινής ωφελείας, την ανεπαρκή διαθεσιμότητα γης, τις αβεβαιότητες σχεδιασμού, τις ανεπαρκείς επιλογές χρηματοδότησης, την έλλειψη εργαζομένων στον κατασκευαστικό τομέα και τη χαμηλή παραγωγικότητα του κατασκευαστικού τομέα.

- (36) Οι τοπικές αρχές αποτελούν βασικούς παράγοντες για την εφαρμογή του εθνικού πλαισίου σχεδιασμού και διαθέτουν αρμοδιότητες σε διάφορους τομείς, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη στέγαση και τον σχεδιασμό. Οι περιορισμοί όσον αφορά τους πόρους, τη διοικητική ικανότητα και τη χρηματοδότησή τους έχουν οδηγήσει σε καθυστερήσεις στις επενδύσεις σε υποδομές και στην εφαρμογή πολιτικών, καθώς και σε κενά στην παροχή υπηρεσιών τα οποία μπορούν επίσης να επηρεάσουν τα στεγαστικά έργα. Αυτή η κατάσταση αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης των ικανοτήτων των τοπικών αρχών, για παράδειγμα μέσω της δυνατότητας πιο μακροπρόθεσμου χρηματοδοτικού σχεδιασμού, προκειμένου να ενισχυθούν οι τοπικές ικανότητες για την υλοποίηση στεγαστικών έργων σε τοπικό επίπεδο.
- (37) Η αγορά εργασίας της Ιρλανδίας παραμένει εύρωστη και παρουσιάζει χαμηλά ποσοστά ανεργίας, αλλά η επίτευξη ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς που ωφελεί όλες τις ομάδες εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Τα άτομα με αναπηρία στην Ιρλανδία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν χάσμα απασχόλησης υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ αντιμετωπίζουν και σημαντικά υψηλότερους κινδύνους φτώχειας. Οι ευθύνες φροντίδας και η ανεπαρκής πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες εξακολουθούν να αποτελούν βασικά εμπόδια για την πρόσβαση των μόνων γονέων στην αγορά εργασίας, οι οποίοι αντιμετωπίζουν επίσης δυσανάλογα υψηλούς κινδύνους φτώχειας. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις και αναντιστοιχίες δεξιοτήτων σε βασικούς τομείς, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη για περισσότερη ενημέρωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των οικονομικά μη ενεργών ατόμων. Η επένδυση στις δεξιότητες θα πρέπει να προωθήσει μεγαλύτερη κοινωνική ένταξη για τις μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, των μόνων γονέων, των Ρομά και των Πλανόβιων, και να βοηθήσει αυτά τα άτομα να βγουν από τη φτώχεια.
- (38) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων ΣΑΑ, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2026 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για την Ιρλανδία, η σύσταση 1 συμβάλλει στην εφαρμογή της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 2 συμβάλλει στην εφαρμογή της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 3 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης και της ενδέκατης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 4 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ και η σύσταση 6 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ιρλανδία να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 10 Μαρτίου 2026. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, σύμφωνα με την παράγραφο 53 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2026, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι τυχόν μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην αντιμετώπιση των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να διευρύνει τη φορολογική βάση για τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την υψηλή συγκέντρωση των φορολογικών εσόδων της Ιρλανδίας. Να συνεχίσει τις προσπάθειες για την εφαρμογή μέτρων οικονομικής αποδοτικότητας στο σύστημα υγείας, επιταχύνοντας παράλληλα τη μετάβαση προς καθολική και προσβάσιμη πρωτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη.
2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να διατηρήσει τον ρυθμό εφαρμογής των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς στρατηγικές προτεραιότητες και δυνατότητες ευελιξίας που συμφωνήθηκαν κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής.
3. Να διασφαλίσει αποτελεσματική και διαρκή αύξηση των δημόσιων επενδύσεων στην Ε&Α και της επιχειρηματικής επενδυτικής στήριξης στην Ε&Α και να εστιάσει στην ορθή και έγκαιρη εφαρμογή μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των μέσων άμεσης χρηματοδότησης, ώστε να βελτιωθεί η παραγωγικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων. Να επεκτείνει τις πηγές χρηματοδότησης για τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις διευκολύνοντας τη συμμετοχή των θεσμικών επενδυτών στα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών και στα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Να καταστήσει δυνατή την αύξηση των άμεσων επενδύσεων από τα νοικοκυριά στις κεφαλαιαγορές.

4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω ενός εξορθολογισμένου πλαισίου αδειοδότησης. Να εξαλείψει τα εναπομένοντα κανονιστικά εμπόδια στην ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα. Να επιταχύνει τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση των υποδομών δικτύου. Να ενισχύσει την απόκριση από την πλευρά της ζήτησης. Να εφαρμόσει στοχευμένα μέτρα που στηρίζουν την ενεργειακή απόδοση των ιδιωτικών κτιρίων και να συνεχίσει τις προσπάθειες για τα δημόσια κτίρια. Να επενδύσει περαιτέρω σε λύσεις τηλεθέρμανσης για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων απανθρακοποίησης της θέρμανσης. Να διασφαλίσει ότι η σύνδεση μεγάλων χρηστών ενέργειας με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας συνδέεται με πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και με ευελιξία του συστήματος. Να ενισχύσει τις επενδύσεις στις βιώσιμες μεταφορές λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες, και να επιταχύνει την ανάπτυξη δημοσίως προσβάσιμων σημείων φόρτισης για οχήματα μηδενικών εκπομπών.
5. Να παράσχει κίνητρα για πιο βιώσιμες γεωργικές πολιτικές και πρακτικές που μειώνουν τις απώλειες θρεπτικών στοιχείων και τις εκπομπές. Να διασφαλίσει την υλοποίηση επενδύσεων σε υποδομές ύδρευσης για τη βελτίωση της επεξεργασίας των λυμάτων και τη μείωση των διαρροών, καθώς και την εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση της υπερβολικής χρήσης νερού. Να αυξήσει τις επενδύσεις στην κυκλική οικονομία για τη βελτίωση της εγχώριας ικανότητας ανακύκλωσης και να αναπτύξει περαιτέρω οικονομικά μέσα για την αποτροπή της παραγωγής αποβλήτων και για την αύξηση του επαναχρησιμοποιημένου, ανακατασκευασμένου και ανακυκλωμένου περιεχομένου.

6. Να αυξήσει περαιτέρω την προσφορά οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγας αποτρέποντας παράλληλα και μειώνοντας τον στεγαστικό αποκλεισμό των ευπαθών ομάδων. Να συνεχίσει να αντιμετωπίζει τους περιορισμούς ικανοτήτων στον τομέα της κατασκευής κατοικιών βελτιώνοντας την πρόσβαση σε υποδομές, τη διαχείριση γης, τον σχεδιασμό, τους όρους χρηματοδότησης, την προσφορά εργασίας και τις μεθόδους κατασκευής. Να ενισχύσει τις ικανότητες των τοπικών αρχών να υλοποιούν στεγαστικά έργα. Να ενισχύσει την αγορά εργασίας και την κοινωνική ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων θέτοντας σε εφαρμογή καλύτερα στοχευμένη ενημέρωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων, και βελτιώνοντας την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και την πρόσβαση σε αυτές.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος
